

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.169/2013/6. szám

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Földes-Kővári-Zilai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Zilai János ügyvéd által képviselt felperesnek a Luczai Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű alperes ellen kártérítés iránt a Fővárosi Törvényszéken 15.P.23.453/2010 számon folyt perében, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.462/2012/4. számú ítélete ellen az I.r. alperes által 83. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 400.000 (négy százezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak felhívásra 1.719.500 (egymillió-hétszáztizenkilencezer-ötszáz) Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint az I.r. alperesi társaságot a II.r. alperes, a **H.** Kft. és egy magánszemély alapították lakóingatlan fejlesztésre, működését tagi kölcsönök segítségével finanszírozták. A felperes 2003. szeptember 1-től kezdődően vált a társaság tagjává oly módon, hogy a **H.** Kft. üzletrészenek egy részét megvásárolta.

2006. szeptember 19-től a felperes az üzletrészek 45 %-ával, a II.r. alperes azok 55 %-ával rendelkezett. Az I.r. alperes ügyvezetője - alapításától 2009.november 23-ig - a II.r. alperes

volt.

A II.r. alperes az I.r. alperes részére az évek során, összesen 64.741.000 Ft-ot biztosított tagi kölcsön címén. 2009-ben az I.r. alperes számlájáról, ennek törlesztéseként, részére 64.728.124 Ft átutalására került sor.

A felperes 2009. november 9-én kelt levelében felszólította a II.r. alperest, hogy az említett átutalt összeget arányosan ossza meg vele. Erre nem került sor.

A felperes utóbb taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése, törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása iránt az I.r. alperessel szemben eljárásokat kezdeményezett, illetve sikkasztás miatt rendőrségi feljelentést tett. Ez utóbbi eljárást a hatóság megszüntette, mivel a beszerzett szakértői vélemény alapján azt állapította meg, 2003-2009. években az I.r. alperes a számviteli és könyvvézetési szabályokat olyan mértékben megsértette, hogy könyvszakértői módszerekkel lehetetlen annak kimutatása, az egyes tagoknak milyen összegű tagi kölcsön követeléseai álltak, illetve állnak fenn.

A felperes 2010. május 28-án benyújtott - többször módosított - keresetében az I.r. és II.r. alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 28.030.275 Ft tőke és kamatai megfizetésére. Előadta, hogy az I.r. alperes részére több részletben a keresetben megjelölt összegű tagi kölcsönt nyújtotta, melyből 20.000.000 Ft-ot 2006. július 31-ig, a fennmaradó összeget 2009. október 11-ig kellett volna visszafizetni. Az I.r. alperes a szintén tagi kölcsönt nyújtó II.r. alperesnek az őt megillető összegnél jóval többet fizetett vissza, ezért nem maradt fedezet a felperes részére történő visszafizetésre. Keresetét számos jogcímen - lehetetlenülés, kártérítés, jogalap nélküli gazdagodás, az alperesek között létrejött szerződések érvénytelensége, hatálytalansága - előterjesztette.

Az I.r. alperes kérte a kereset elutasítását. Állította, a felperes által nyújtott tagi kölcsönt visszafizette. A társaság működőképes. Ha a felperes mégis bizonyítani tudná, hogy tartozik, az igény vele szemben érvényesíthető. A teljesítéssel csak késedelembe esett, de az nem jelenti a teljesítés lehetetlenülését. Utalt arra is, a felperes által kezdeményezett rendőrségi eljárás során a könyvelés iratai lefoglalásra kerültek, illetve a felperes részére biztosított iratbetekintést követően azok egy része eltűnt.

A II.r. alperes is a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy ügyvezetői tisztsége alatt az I.r. alperes 11.150.000 Ft tagi kölcsönt fizetett vissza a felperesnek. Vitatta a vele szembeni kártérítési igény jogalapjának fennálltát. Állította, az I.r. alperes marasztalása esetén az I.r. alperes tulajdonában álló építési projekt a felperes kielégítésére fedezetet biztosít. Az

I.r. alperes a részére csak a neki járó tagi kölcsönök összegét fizette vissza. Alaptalannak tartotta a szerződések érvénytelenségére és hatálytalanságára történő hivatkozást is.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 17.695.000 Ft-ot és ennek kamatait, valamint a perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest a II.r. alperes részére perköltség fizetésére.

A felperes és az I.r. alperes által benyújtott fellebbezés alapján megindult másodfokú eljárásban az I.r. alperes az eljárás felfüggesztése iránt kérelmet nyújtott be, melyben közölte, hogy 2012. október 18-án feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányságnál és e feljelentés alapján okirattal visszaélés vétségének gyanúja miatt 01130/6368-14-/2012. bü számon nyomozást indítottak egy, a felperes által kezdeményezett iratbetekintés során eltűnt könyvelési iratok, analitikus kimutatások miatt. Álláspontja az volt, a nyomozás a jelen perbeli jogvita előkérdésének minősül. Az eltűnt iratok „részletesen kimutatják ugyanis a nyújtott tagi hiteleket, azok visszafizetését”.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érintette, a fellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és az I.r. alperes kötelezését 17.195.000 Ft-ra, ebből 16.350.000 Ft után 2006. augusztus 1. napjától, míg 845.000 Ft után 2009. október 1. napjától az elsőfokú ítéletben meghatározott kamataira leszállította. Kötelezte az I.r. alperest a felperes részére, míg a felperest a II.r. alperes részére perköltség fizetésére.

Ítéletének indokolásában kifejtette, a per eldöntése nem függ az I.r. alperes által kezdeményezett büntetőeljárás eredményétől. A büntetőeljárás tárgya annak megállapítása, hogy az I.r. alperes terhére következ-e el bűncselekményt, míg a polgári per tárgyát a peres felek között létrejött kölcsönszerződések képezik. A peres felek azzal kapcsolatos jogvitája a hivatkozott büntetőeljárás eredményének bevétele nélkül is tisztázható. A másodfokú bíróság utalt arra, az elsőfokú bíróság az ügyben széleskörű bizonyítást folytatott le. A per tárgyalásának felfüggesztését a párhuzamos bizonyítás elkerülésének célszerűségi szempontjából sem tartotta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárásban más a bizonyítás iránya és célja. A másodfokú bíróság ugyanakkor az elsőfokú bíróság részére rendelkezésre állt bizonyítékok mérlegelésével csak részben értett egyet. A bizonyítékokat ismét egybevetette. Annak eredményeként azt állapította meg, hogy az I.r. alperest terhelő marasztalási összeg az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben, 500.000 Ft-tal kevesebb.

A jogerős ítélettel szemben kizárólag az I.r. alperes nyújtott be

felülvizsgálati kérelmet. Kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az eljárás felfüggesztését az általa kezdeményezett büntetőeljárás jogerős befejezéséig. Állította a Pp.152.§ (1) bekezdésének, a Pp.206.§ (1) bekezdésének és a Pp.221.§ (1) bekezdésének a megsértését.

Előadta, ha bizonyítást nyer, hogy a per tárgyát képező tagi kölcsönök visszafizetését igazoló okiratok, analitikus kimutatások a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésével tűntek el a könyveléséből, az a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségre és annak folytán a jelen jogvita elbírálására is kihat.

Állította, a kérdéses iratok eltűnése kizárólag a felperesnek állt érdekében. Azzal ellehetetleníthette az I.r. alperes védekezését.

Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett azonban senki nem hivatkozhat. Mindenképpen indokolt lett volna, hogy a másodfokú bíróság megvárja a büntető eljárás befejezését, annak során ugyanis az iratok előkerülhetnek.

A teljes körű tényállás feltárása hiányában az I.r. alperes szerint a jogerős ítélet megalapozatlan. A mérlegelés körébe vont bizonyítékokat nyilvánvalóan okszerűtlen, iratellenes, logikai ellentmondásokat tartalmazó módon értékelte, ebből helytelen következtetést vont le a másodfokú bíróság, mivel az esetleges büntető ítéletet nem értékelte bizonyítékként.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Azt az I.r. alperes által felhozott okokból az alábbiak miatt nem tartotta jogszabálysértőnek.

A Pp. 152.§ (1) bekezdése a per eldöntéséhez szükséges, büntető bírói hatáskörbe tartozó előzetes kérdés esetén lehetőséget biztosít a polgári peres bíróság számára annak mérlegelésére, hogy az előtte folyamatban levő per tárgyalásának felfüggesztése indokolt-e a büntető bíróság eljárása jogerős befejezéséig.

A Kúria az eljárás adatai alapján megállapította, hogy helyesen döntött a másodfokú bíróság akkor, amikor az I.r. alperes tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmének nem adott helyt. Az I.r. alperes ugyanis valójában nem a megindult büntetőeljárás tárgyát képező előzetes kérdés miatt indítványozta a felfüggesztést, hanem azért, mert az általa kezdeményezett büntetőeljárás során előkerülő esetleges új bizonyítékot kívánta volna a perben a védekezésre felhasználni. A Pp.3.§ (5) bekezdésében kifejtett szabad bizonyítás elve alapján - nem vitásan - nem volt elzárva attól, hogy akár büntetőeljárás során keletkezett bizonyítékokkal a jelen perben bizonyítsa, a felperesnek felróható okból nem tudja igazolni a

követelt pénzösszeg visszafizetését. A Pp. 2.§ (1) bekezdése és 3.§ (4) bekezdése alapján azonban a bíróságnak kötelessége gondoskodni arról, hogy a felek ésszerű határidőn belül tegyék meg nyilatkozataikat, bizonyítási indítványukat. Az I.r. alperes 2010. novemberében benyújtott beadványában már utalást tett arra, hogy a felperes feltehetően eltüntetett iratokat. Ekkor már lehetősége lett volna büntetőeljárás kezdeményezésére. Erre azonban csak a másodfokú eljárás során, 2012-ben került sor. Egyébként ez a tényállítás, a már hivatkozott szabad bizonyítás elvéből fakadóan más módon is, nemcsak egy büntetőeljárás során feltárt bizonyítékkal, igazolható lett volna. Az I.r. alperes nem volt elzárva annak lehetőségétől. A Pp. 152.§ (1) bekezdése alapvetően nem az I.r. alperes által hivatkozottak eljárásjogi eszközöként, hanem arra szolgál, ha valamely büntetőjogilag értékelte magatartás polgári jogi jogkövetkezményeiről kell döntenie a polgári peres bíróságnak.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy az I.r. alperes által kezdeményezett büntetőeljárás tárgya az elkövető büntetőjogi felelősségének megállapítása, míg a jelen eljárásban a felperes által előterjesztett kereset alapján az alperesek felperesi tagi kölcsön visszafizetésével kapcsolatos marasztalása ténybeli és jogi alapjairól kellett döntenie. Olyan előzetes büntetőbírói hatáskörbe tartozó kérdés, amely a jelen jogvita eldöntésére kihatna nem merült fel. Nem a felperes esetleges büntetőjogi felelősségének polgári jogi következményei képezték a polgári per tárgyát.

A Kúria álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott az I.r. alperes ezért arra is, hogy a büntetőeljárás eredményének beszerzése nélkül a bizonyítékok eljáró bíróságok általi mérlegelése a Pp. 206.§ (1) bekezdésének szabályait sértette.

A másodfokú bíróság ítélete mindazokat a tartalmi elemeket, amelyeket a Pp. 221.§ (1) bekezdése előír tartalmazza: a megállapított tényállást, a bizonyítékokat, jogszabályokat, a bizonyítékok mérlegelésekor figyelembe vett körülményeket. Maga az I.r. alperes sem részletezte, hogy a támadott ítéletet e szabállyal miért tartja ellentétesnek. A Kúria ezért a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megsértését sem tudta megállapítani.

Mindezekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az I.r. alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatos jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból álló költséget. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló

32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban rendelkező 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján az alperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró